

VĚTRNÍK

ZPRAVODAJ
MĚSTSKÉHO ÚŘADU
VE VYSOKÉM NAD JIZEROU

ÚNOR 1995

ZPRAVODAJ MěÚ Vysoké nad Jizerou- VĚTRNÍK č. 2/1995, vedoucí redaktorka
Ludmila Hnyková, náklad 400 ks, cena 3,- Kč. Příspěvky zasílejte do každého 3. v měsíci
na MěÚ Vysoké nad Jizerou PSČ 512 11.

Vytiskla tiskárna Glos s. r. o. Semily pod č. 168 v roce 1995.

Prof. Ing. Lubor Janáček

B. Bosmans :

Je každá životní rána drama?

Jsou lidé, kteří sedí stále „ve sklepech“. Každá životní rána či neúspěch se u nich stává obratem ruky katastrofou.

Každé píchnutí špendlíkem pocítují jako útok na svůj život.

Nejnepatrnější bolest, sebemenší utrpení je vyplaší.

Zvykli si, bohužel, všechno příliš dramatizovat.

A to je příčina, že jsou stále nešťastní. Nařikají a bědují: „To se může stát jenom mně!“

„Zase mě něco bolí.“

„Nic se mi nedaří.“

„Zkrátka a dobře, nemám štěstí.“

Jejich citový život je rozvrácený.

Zcela malé potíže a trápení se v jejich srdcích proměňuje ve velehory neštěstí.

Nezapomeň na to dobré, co ti může každý den způsobit radost. Je tisíce malých věcí,

které ani nevnímáš.

Zkus si je jednou napsat.

A přestaň si už své dny ztrpčovat špatnou náladou a dlouhým trpělivským obličejem.

Nemysli si, rány budeš dostávat pořád, ale proti nim stojí radost.

Ty však na ni zapomínáš a neumíš ji přijmout. Udělej z každé rány výzvu k sebeovládání.

Uvidíš, bude z tebe jiný člověk.

Zpráva z městského úřadu

Městské 7leté zastupitelstvo jednalo o rozdělení kompetencí mezi jednotlivé členy a o zřízení komisí.

Byly ustaveny tyto komise :

finanční - ved. PharmDr. D. Ďurda
správní a přestupková - A. Adametz
kontrolní a revizní - K. Bárta
sociální a péče o občany - MUDr. D. Pohanková
životní prostředí - J. Chmelík
výstavby - J. Petruška
kulturní - J. Doubalík

Členy kulturní komise jsou :

Jiřina Doubalíková
Iveta Hásková, řed. muzea
Jan Hejral
Ludmila Hnyková
Václav Kramář, kronikář
Ivana Řehořová, ved. SK

Členy ostatních komisí a náplň jejich práce uvedeme v příštím čísle.

Výstavba

bezbariérového penzionu pro sociálně slabší občany bude započata ihned, jak to počasí dovolí. Hodnota přidělených finančních prostředků ze státního rozpočtu na rok 1995 je 10 milionů Kč.

Prodej nemovitostí

Městské zastupitelstvo rozhodlo s konečnou platností odprodat nemo-

vitost „Kranichovo“ ve Trčici PharmDr. Ďurdovi.

Ekologické vytápění

Případní zájemci o poskytnutí příspěvku ze státního fondu životního prostředí na krytí nákladů spojených se změnou vytápění se mohou přihlásit o informace na MěÚ.

Příspěvek se přiděluje zájemcům, kteří změnili systém vytápění rodinných domků a bytových jednotek po termínu 8. července 1994.

Maximální možná výše příspěvku může činit až 25.000 Kč.

Rekonstrukce telefonní sítě.

MěÚ vyzývá všechny občany, kteří byli poškozeni v důsledku nezajištěných výkopů při pokládání kabelů telefonické sítě. Rekonstrukce se prováděla ve Vysokém n. Jiz. a ve Staré Vsi. Svoji žádost podejte písemně na případné odškodnění nebo nápravu stavu na MěÚ. Písemné požadavky budou předány firmě, která rekonstrukci prováděla, t.j. Železniční stavitelství Praha.

Městská knihovna

Od 1.1. 1995 přešla Městská knihovna ve Vysokém n. J. do správy města. (Dříve financována z prostředků Okresní knihovny v Semilech). Upozorňujeme občany - čtenáře, aby sledovali případné změny ve výpůjčním řádu.

Okénko městské policie

V tomto čísle Větrníku bychom chtěli informovat občany o přestupcích z ledna 1995.

Většinou se jedná o přestupky proti veřejnému pořádku a rušení nočního klidu. Ovšem ani špatného parkování neubývá, stále nejvíce řidičů toto nerespektuje u Ústavu plastické chirurgie. Poslední dobou se stávají největším problémem diskotéky v Mexiku ve Skleňařicích. Téměř každou diskotéku jsou řešeny přestupky např. proti majetku (mladík, který se procházel po osobních autech nebo krádež vratných obalů). Opět se ukazuje, že těchto přestupků se nedopouštějí pouze cizí, ale i místní občané. Většinou se jedná o mládež, která si chce asi tímto způsobem vybit energii (např. na čekárně ve Skleňařicích). Za tyto přestupky jsou vybírány pokuty nebo jsou řešeny ústní domluvou.

Posledním případem byl trestný čin útoku na veřejného činitele, kterého se dopustil M.B. z Prahy. Napadl naši hlídku nejdříve ústně a poté i fyzicky. Tento případ je v šetření Policie ČR v Rokytnici nad Jizerou.

Upozornění

fi ROTES s.r.o. Rokytnice nad Jizerou

Na základě zajištění falešných známek ROTES na odvoz TKO z Vysokého nad Jizerou (falešné známky pocházely z Vysokého nad Jizerou) upozorňuje fi. ROTES s.r.o.

Rokytnice nad Jizerou, že bude provedena změna známek v termínu do 31. 3. 1995. Bližší informace u zástupců fi. ROTES s.r.o. Rokytnice nad Jizerou tel. 0432/ 92681-2.

*Za fi ROTES s.r.o.
ing. Petr Štěpánek*

Zpráva pro důchodce

Ozdravný pobyt pro osaměle žijící důchodce a pro důchodce sociálně slabé

Dovolujeme si Vám nabídnout v našem okrese velice populární pobyt pro důchodce nazývaný Čtvero ročních období. Během týdenního pobytu v penzionu Národní dům v Olešnici v Orlických horách absolvují důchodci přednášky lékařů o životosprávě, dietologii, sexuologii a citové vztahy ve stáří, přednášku o chování řidičů vyššího věku, chování starého člověka v dopravě, velmi oblíbené jsou rady bylinkáře, bude jim provedena pedikura a přijede za nimi i kadeřnice, aby jim upravila hlavičky na večerní tanec, nebo jenom hudbu a zpěv pro dobrou náladu. Po celé dny a večery se jim dostává společnosti ostatních - to co jim nejvíce chybí - uplatní zde své vzpomínky z mládí a rozhodně na našem pobytu jenom pookřejí. Po celou dobu pobytu s nimi je zdravotní sestřička vzhledem k vysokému věku zúčastněných. Nabízíme Vám využití našeho projektu, protože s ním máme jenom dobré zkušenosti, odjíždějí všichni velice spokojeni. Účastníci jsou buď nahlášení a vyhledávání místními skupi-

nami ČČK, sociálním úřadem města, který jim na pobyt i přispívá a jsou z domů s pečovatelskou službou i z domovů důchodců.

V roce 1994 jsme ukončili 25. 11. poslední pobyt a zahajujeme další v druhé polovině března 1995. Rádi bychom uvítali i účastníky z jiných okresů. Cena poukazu je přibližně Kč 1.070,- na osobu (týden), obsahuje ubytování a stravování, dopravu, pedikuru, kadeřnici, honoráře lektorů, hudbu, bylinkáře, masáže, rehabilitační cvičení, zdravotní dozor po celou dobu pobytu, návštěvu muzea. Jeden pobyt je přibližně pro 25 lidí. Zaručujeme Vám spokojenost na 100%. Máme radost z dědečků a babiček, kteří již nedoufali, že ještě něco tak pěkného prožijí.

Ozdravný pobyt poskytuje Oblastní spolek ČČK v Rychnově nad Kněžnou v Orlických horách.

Příspěvky podle výše důchodů poskytnete našim důchodcům - zájemcům na sociálním odboru MěÚ v Rokytnici nad Jizerou paní Milada Hornová.

Přihlášky na MěÚ ve Vysokém nad Jizerou

ŠKOLNÍ OKÉNKO

V rámci našeho vyprávění o školách na Vysoce přichází na řadu škola ve Tříči. Postupujeme podle stejného scénáře, který jsme zvolili v případě školy sklenařické a staroveské: Žáci, učitelé a jak šel život.

I. část

Třčská školní kronika začíná rokem 1803. I když se o předchozím „školním dění“ nezmiňuje, je nepochybné, že škola ve Tříči existovala už před rokem 1800- připomeňme, že stejně tomu bylo v Roprachticích a ve Staré Vsi, máme tedy pádný důvod se domnívat, že většina škol v našem kraji vznikla záhy po tereziánské reformě 1774, což je pozoruhodné - o to pozoruhodnější, že ve většině dosud popisovaných míst nebyl kostel (tedy ani fara) a že tedy obec nebyla povinna školu zřídít.

První zápisy jsou skoupé. Sděluji nám pouze to, že se každoročně konaly závěrečné zkoušky, že děti zkoušel farář za přítomnosti zástupců obce a rodičů a že tyto zkoušky byly spojeny se zpovědí a svatým přijímáním. Od 60. let 19. století jsou zápisy sdělnější, takže nám umožňují podat charakteristiku dětí, učitelů i událostí.

Žáci

Vývoj počtu žáků vykazuje stejnou tendenci jako ve školách už charakterizovaných - do vzniku 1. republiky byl nejvyšší, postupně v období 1. republiky klesal, po 2. světové válce došlo k rapidnímu poklesu. Příčiny byly naznačeny už dříve. Pro zajímavost: Nejvyšší počet dětí školou povinných byl ve Tříči v r. 1882/83 a 1908/09 - v obou případech to bylo 147 dětí. Ne všechny však chodily do školy třčské. V roce 1882/83 sem chodilo 116 dětí, v roce 1908/09 85 dětí, což je rozdíl jedné docela slušné třídy. Na vysvětle-

nou třeba říci, že další děti chodily buď do Jablonce nad Jiz. (třčská část Blanska byla k Jablonci přiřkolena v r. 1872), nebo do Vysokého. K výraznému snížení počtu dětí chodících do třčské školy došlo po zřízení měšťanských škol ve Vysokém (90. léta 19. století). V době meziválečné se počet pohyboval mezi 60 a 30 (nejnižší počet byl ve šk. roce 1926/27 - 29 dětí), po 2. světové válce jen třikrát stoupl na 20 (1945/46 - 21, 1961/62 - 26). Nejnižší počet byl v roce 1957/58 - 9 dětí.

Co se docházky týče, zdá se, že situace byla významně lepší než ve Staré Vsi - stesky na špatnou docházku jsou jen v 70. letech 19. století, potom se už neopakují. Ve šk. roce 1877/78 si učitel stěžuje, že ze zapsaných 118 dětí téměř polovina navštěvuje školu nedbale. Vina je spatřována v rodičích a příčina - stále stejná: korále a polní práce. Strach z pokuty nebo vězení nevyvážil strach z hladu. Příčinou absencí byly pochopitelně i nemoci - spalničky, ospky, černý kašel. Jen výjimečně bylo nutno kvůli nim přerušit vyučování. Vážnější nemoci byly výjimkou, za celé sledované období jsou zaznamenány jen 2 případy úmrtí, od 90. let byly děti pravidelně očkovány.

Co se chování týče, jsou zaznamenány jen odstrašující případy: Ve šk. roce 1929/30 např. dostali dva chlapci trojku a čtyřku z „mravů“ - protože byli drzí, mluvili sprostě, kradli. „Otec jejich před tím napadl učitele v jeho bytě bez příčiny.“

V závislosti na počtu dětí byla škola střídavě jedno- a dvoutřídní. Ve šk.

roce 1922/23 byla zrušena 2. třída zavedená v r.1885, znovu byla zavedena ve šk.roce 1932/33, opět zrušena 1935/36, znovu zavedena 1936/37 a definitivně zrušena od šk.roku 1937/38.

Učitelé

Za sledované období se vystřídalo ve Třinci přes 30 učitelů. Většina z nich zde působila velmi krátkou dobu, obvykle rok, někdy i jen několik měsíců. Pouze 3 z nich dlouhodobě určovali duch tříčké školy: Josef Kalvach /1977 - 1901/, Josef Kotyk /1902 - 1920/ a Václav Skalský /1947 - 1965/. Za Josefa Kalvacha došlo ke stavbě nové školní budovy, Josef Kotyk prožil se školou a dětmi válečná léta a vznik republiky, Václav Skalský složitě období nastartované v únoru 1948. Každý z nich se s dobou, kterou žil, a s povinnostmi, které na něho byly kladený, vyrovnal po svém.

Z těch, kteří zde působili krátce, uvádíme ty, které střední generace pamatuje jako pozdější učitele školy vysoké: Marie Čmucharová - Ďoubalíková (šk.rok 1939/40), Vlasta Soukupová - Soudilová (1940 -45), Karel Ďoubalík (šk. rok 1945/46), Emilie Bartoňová (krátce v roce 1948- zástup za vojenskou službu dosavadního učitele). Ve šk. roce 1924/25 zde působil Josef Faistauer, pozdější známá osobnost jilemnického gymnázia a okr. šk. inspektor.

Většina zde působících učitelů se rozhodla pro učitelství po obsolvování gymnázia nebo reálky, řada z nich měla

zkoušku učitelské způsobilosti pro školu měšťanskou - o jejich odborných předpokladech se jistě nedalo pochybovat.

R. Váňová - Tichánková

LYŽUJEME

Každoročně naše Základní škola ve Vysokém pořádá lyžařský výcvik na sjezdových a běžeckých lyžích pro žáky sedmého ročníku. Letošní výcvik jsme uskutečnili v první polovině ledna na hojně sněhové nadílce. Pro sjezdové lyže jsme využili pěkně upravených tratí v areálu vleku ŠACHTY, na běžkách jsme podnikli několik výletů „běžecovou stopou“ po blízkém okolí, ale i do Pasek nad Jizerou. Vedení školy, instruktoři a všichni zúčastnění žáci chtějí poděkovat především p. ing. Štěpánkovi, p. Seidlovi a všem pracovníkům obsluhy vleku, kteří nám pomohli zajistit zdárný průběh lyžařského výcviku.

Za ZŠ R. Bordeová

Náš ples

Studentky 4. ročníku ISŠ, obor rodičinná škola, budou v letošním školním roce skládat maturitní zkoušky. Než začnou maturitní starosti, patří k poslednímu roku studia maturitní ples. Ten se konal 28. ledna 1995 v Kulturním domě v Jilemnici.

Za to, že se mohl uskutečnit, děkujeme učitelskému sboru, štědrým sponzorům a našim spolužačkám, děvkám ze 3. a 4. ročníku, které se svého

úkolu statečně chopily. Vyzdobily sál, upekly koláčky a připravily chuťovky, obstaraly hudbu a předtančení a ples mohl začít.

Pro nás maturantky bylo samozřejmě největším problémem, co si obléct a jak se upravit. Už měsíc předem se o ničem jiném nemluvilo.

Konečně nastal den „D“. Sál se pomalu plnil rodiči, příbuznými a ostatními hosty. O pořádek se postarali páni mistři, finanční záležitosti garantoval pan zástupce Vaněk, hladký průběh programu zajistila paní učitelka Novotná. Ples zahájily konferenciérky ze 3. ročníku, následovalo předtančení Taneční školy z Turnova, a pak pro nás nejslavnější okamžik - šerpování maturantek. Po sólech pro rodiče, učitele a maturantky začala volná zábava, která trvala do dvou hodin.

Ples se nám vydařil, zavedli jsme jím novou tradici na naší škole a teď už nás čeká „jen“ složit úspěšné zkoušky dospělosti a s chutí se pustit do života. Prosíme, držte nám palce!

Jitka Čivrná, IV.B RŠ

Několik záběrů z rozhovorů o plesu, jak je zachytila Lucie Rakovská /IV.A RŠ/

Helena : Na plesu panovala dobrá nálada a vytvořilo se příjemné prostředí.

Šárka : Mě potěšil zájem veřejnosti o náš ples.

Jana : Hrála pěkná hudba, bylo to fajn. Finančně nám pomohla škola a sponzoři.

Maruška : Zpočátku jsem měla trochu trému, hlavně při šerpování, pak

to ze mne všechno spadlo a dobře jsem se bavila.

Romana : Rodičům se líbil náš slavnostní nástup, vypadaly jsme přý hezky. Bylo milé, že nám dívky ze třetích ročníků připravily koláčky a chuťovky, všem chutnaly.

Eva : Ples měl dobrou fůvu.

Z KULTURY

Básník PhDr. Otakar Theer

se narodil před 115. lety 16.2. 1880. Studoval u prof. Masaryka, s nímž se jako jediný odvážil o skutečnou diskuzi. O tom je zmínka v „Hovorech s TGM“ Karla Čapka,“ že přihlásil se ten den odpoledne jen jeden, takový útlý a slušný mladíček - byl to pozdější básník Otakar Theer.“ Pracoval v pražské Universitní knihovně. Psal básně, povídky, drama, literární a divadelní kritiky. Své lyrické dílo završil roku 1916 sbírkou „Všemu navzdory“, kde našel pevnější hodnoty ve vlasti a národu. V této době pobýval ve Vysokém, o čemž píše A. Veselý ve svém popise vysokého „Parku básníků“: „A protože v světě mrtvých se básníci nedělí podle škol a generací, bloudí zde se stínem Raisovým také stín Otakara Theera. Nehybný, jakoby ničím nevzrušený, s obličejem zdánlivě zbaveným každého záchvěvu dojetí, a přece lehce ozářeným palčivými uhlíky očí, postává zde jako socha od chvíle, kdy jej snad před tímto výhle-

dem zastihla zpráva o vypuknutí války světové." Z jeho velké básně Čechy patří jedna část i Podkrkonoší. Báseň bral za svou celý národ spolu s vlasteckými básněmi Dyka a Sovy. Báseň zakončuje :

*„ Vy, tajemné síly, vás čtvero,
vy jste mé Čechy,
čtverá brána, kterou se vchází
k národu vyvolenému,
čtvero tváří, ruměných čtverou
vášnivou vůlí
vytrvat, žít a růst na svém“!*

Samostatnosti národa se již nedo-
čkal. Zemřel 20.12. 1917. Básníkův
portrét visel dlouhý čas v lokále
u Mařatků, aby připomenul, že tam se-
dával v hostinci „ U Landveru“, kde
dnes stojí budova spořitelny. Básník
prý býval přes své většinou ponuré dílo
dobrý společník. Theer i jeho matka se
přátelsky stýkali s vysokým soudcem
Práškem a jeho chotí, která od
Theerovy matky dostala po jeho smrti
všechna vydání spisů do té doby vyšlá.

M. L. Jakl

Vlastivědné muzeum

ve Vysokém si dovoluje pozvat
všechny své příznivce i náhodné ná-
vštěvníky k prohlídce nejen stálých
expozic, ale také dvou výstav.

Tou první je výstava kresleného
humoru Miroslava Prokeše a na-
leznete ji v přízemí. V galerii na Vás
čeká výstava skla, obrazů a porce-
lánu z depozitáře muzea.

Určitě je zde na co se dívat, takže
neváhejte a přijďte pobejt.

Těšíme se na Vás.

NABÍDKA NOVÝCH KNIH V KNIHOVNĚ

Krimi a detektivky -

S. Grafton: Jdi a zabíjej ...!

E jako exploze a F jako finta

N. Taylor Rosenberg: Polehčující okol-
nosti

M. Higgins- Clark: Neznámý v pozadí

J. H. Chase: Položte ji mezi lilie, Rakev z Honkongu

R. Rendell: Smrt zaživa a Smrt má
jméno Doon

E. S. Gardner: Perry Mason a paličatá
slečna

E. Wallace: Čtyři spravedliví

J. Mac Donald: Práskni dveřmi

Pro ženy -

L. Lanczová: Prázdniny pro zalásko-
vané a Hvězda naděje (mládež)

D. Pershing: Se zatajeným dechem
(milostný román)

S. Rudolf: Co jsme si říkali k ránu
(manželství)

B. Bradford-Taylor: Anděl (rodina)

J. Fielding: Ta druhá a Dobré úmysly

J. Collins: Lady boss

C. Mac Cullough: Dámy z Missalonghi
(Austrálie)

J. Cooper: Jezdci (láska, koně)

E. Schmidtová: Julie umírá dvakrát

P. Bilianová: Do panského stavu

A. Lane: A kde je láska ?

D. Steel: Lásku, ne válku

Napínavé romány -

V. Holt: Ztracená tvář

Nejlepší hororové povídky roku

S. Kind: Misery

D. Ball: Nejčernější hodina

S. Sheldon: Akce soudný den

R. Stone: Výkřiky v noci

B. Wood: Mrtvý pohled

P. F. Wilson: Select (lékař. prostředí)

Divoký západ -

J. Gregory: Psanec

W. Gratiar: Zajatci vlastního osudu

Z. Grey: Hromová hora

L. L. Amour: Lando

Humor -

R. Gordon: Doktor k mání a Doktor
na ocet

P. Urban: Z Pivrnce krev neteče

Sci-fi

I. Asimov: Vize robotů

J. Brunner: Toto rameno hvězd

Historické -

J. Plaidy: Královna Kateřina

a Travička Kateřina

J. Loukotková: Bůh či ďábel

Společenské -

G. Matalious: Peytonův Hrádek

R. Yglesias: Beze strachu

M. Viewegh: Výchova dívek

v Čechách

J. Škvorecký: Ze života české společ-
nosti

Životopisné -

M. Korda: Nesmrtelní (Kennedyové
a M. Monroe)

Populární naučné -

L. Tomsová: Fit po česku

Däniken: 11. srpen 3114 př.kr. den,
kdy přišli bohové

G. Markus: Causa Mayerling

E. Blahušová: Kalanetika

D. Taylor: Váš pes

M. Batík: Číše pro Jana (Wericha)

P. F. Jones: Čas bohů

D. Carnegie: Jak se zbavit starostí

Svět záhad Arthura C. Clarka

J. Brookes: Příjemný život s květinami

A. Castelot: Krásné a tragické lásky
v dějinách

P. Miquel: Poslední králové Evropy

Rozhovor: K. Kryl : Půlkacíř

I. Řehořová

Seriál - Třič část 2.

Z kroniky podle Jos. Voborníka vy-
brala Iva Řehořová

Potok Třičský u Koldů na pozemku
č.2459/1, protéká obec po celé délce
a přijímá do svého toku stahující se
vody z různých bahenních luk po celé
obci , pod železničním mostkem vlévá
se do Jizery. Přijímá pouze jediný pří-
tok z pravé strany v dolní Třiči a sice
Jandurův potůček, pramenící nedaleko
Skalek z tzv. „živé studánky“, protéká
lesem poblíž „Sukových skal“. Na
hrubé straně, na závřší , vzniká pět ma-
lých potůčků, které vesměs tekou do
potoka Sklenařického.

Nejstarší obecní cesta ve Třiči je asi
trhovice, jak ji badatelé jmenují tr-
hovka Bozkovsko- třičská, která jde
od Bozkova vrchem přes Starou Ves-
Vysoké nad Jizerou ke Třiči přes
Janouškovy vrcha k Jablonci pod poz.
č. 2525/1 a v Třičském Blansku schází
se se zbytkem hlavní staré Třičské
obecní spojovací cesty z Jablonce do
Vysokého, Machačkovým úvozem
k tak zvané cihelně, kde se zatáčí nad
dům č.173. Další zbytky této cesty jsou:
lesem ke studni tak zvané u Korejtky,

kde úzkou pěšinou schází do silnice, dále nad domovní čísla 48 114, v hoření Tříči proti soše sv. Josefa. Tato stará obecní Tříčská cesta od Koldů k Vysokému, jak staří pamětníci vypravují, šla takzvanou Koldovou dráhou (směr okresní silnice) a na vrších se zatočila doleva k Vysokému. Cesta od Koldů přímo vzhůru k Vysokému je dílo novější, byla tudy ve starších dobách jen pěšinka.

Ve znaku má obec tři domky, uprostřed nichž stojí lípa. Zdejší lid odvozuje totiž název Tříč od tří čísel domů, které původně prý tu stály a byly hájovkami - první dům stál na místě dnešního č. 8, do r. 1894 bylo stavení, jemuž přičítali stáří 400 let - před dávnými lety bydlil prý zde myslivec, jenž na kopci u „černé studně“ zápasil s rytířem z hradu Nístějky - dle starých podání pálilo se v lesích, původně obě stráně pokrývajících, uhlí a vozilo se do skelných hutí v Sklenařicích. Ostatní dvě stavení kladou na různá místa. Zajímavé bylo by pátrati, zda nepochází jméno Tříč od slova „Třítěž“ či „Střítěž“, a nepoukazuje tak na nějakou stráž či hlídku hradu Nístějky v poomezím hvozdu při Jizeři, jako Stráž nad Jabloncem a jinde v horním Pojizeří.

První dům měl státi na místě dnešního čísla osmého - do roku 1894 bylo tu stavení, již jako sešlé dobou času, které na konec svého trvání zdoutnalo ohněm. Majitel František Nedomlel postavil znovu toto číslo 8. Při psaní této kroniky mi řekla jeho dcera Kristina, že při znovuzřízení čísla

osmého přišlo se na kámen ze staré stavby, který nesl letopočet 1444 a jest zazděn v základech tohoto nového domu, snad pod světnicí.

Při kopání bramborů na Blažkově statku v roce 1917 na poli „na vrších“ pod Kamencem, poz. č. 759/2 bylo vykopáno na jednom místě asi 100 kusů stříbrných mincí, groše z doby krále Václava II., což jest důkazem, že již ve XIII. stol. tu musel někdo býti.

Podle „rolly“ z r. 1654 bylo ve Tříči 17 hospodářů sousedů (rolníků - z nich 4 tkalců) a 3 stavení hospodářská pustá. Mimo to bylo zde též 15 zahradníků - baráčeků a 2 baráky pusté. V době josefínské bylo zde již 43 hospodářů s 94 čísly r. 1785. R. 1834 dle typografie Sommrovy 135 domů s 1110 obyvateli a r. 1848 dle popisu Palackého 144 domů s 1138 obyvateli. Dle sčítání r. 1900 má obec 164 čísel (stojí pouze 148) s 826 obyvateli, národnosti české, náboženství katolického.

(Jména sousedů - Jiří Kolda, Michal Hošek, Martin Honku, Jan Škrabálek, Jan Hrušku, Dorota Večerníková, Ondřej Bartoněčka, Jakub Kubíček, Ondřej Kučera, Jarolím Pavlík, Ondřej Líbal, Mariana Bartoňová, Mikuláš Suk, Václav Hladík, Mikuláš Novotný, Ondřej Prašek, pustý Košťálovský, Vobořilovský a Hotovský. Z dalších hospodářů - Tom Slavík, Jan Vinklář, Jan Janoušek, Mikuláš Kubát, Daniel Hotovička, Šimon Patočka, Daniel Jandura, Tobiáš Hladík, Jiří Marek).

Hlavním pramenem výživy jest polní hospodářství, pěstuje se žito, oves, brambory, zelí, hrách, čočka, vi-

kev, jetel, řepa, mrkev a mák. Značná část obyvatelstva živí se prací v továrnách - v tkalcovně na hedvábné látky na Hradsku, v bělidle firmy Linke a Stumpe a v tkalcovně Fra. Mohra v Jablonci. Též ruční tkalcovství a navlékání skleněných koralů se provozuje. V obci zřízena jest nyní rurální pošta. Dříve chodil obecní posel na poštu do Vysokého.

Remesla a živnosti jsou zastoupeny 3 kupci, 3 hostinskými, 2 kováři, 2 krejčími, 2 obuvníky, 2 truhláři, 2 pilníkáři a pilářstvem na Kruhu.

Spolkový život je čilý, jako v mnoha jiných osadách tak i ve Tříči hrávali ochotníci divadlo již na počátku 19. století, zvláště pak po osudném vyhoření města Vysokého r. 1834. Provozovány hry náboženské i světského rázu, hrálo se s nadšením. Někteří herci dovedli si sami divadelní hry skládati neb upravovati. Staří vzpomínají rádi na dva bratry Nyče ve hře „Anežka královna sicilánská“. Bartolom sehnal v kraji těžkou kovovou přilbu, již použil v úloze rytíře, a bratr Josef, jeho soupeř, zrobil si helmu dřevěnou a polepil lesklým papírem. V rytířském zápasu zasadil tento mocnou ránu svému odpůrci do obrněné hlavy, že udeřený zavravoral. Okamžitě se ale vzchopil a v zápalu boje fal palašem po svém soku, že pera chocholou a třísky z dřevěné helmice jen litaly a jen po různém napomenutí přítomných sousedů ustali zápasníci „ve hře“ na souboj. R. 1874 založen tu ochotnický spolek, jenž utěšeně vzkvétal, hráváje vždy v zimě a na jaře, až do

r. 1885, kdy se rozešel a zbytek jmění věnován na obecní knihovnu. R. 1895 založen spolek hasičský a r. 1902 odbor Národní jednoty severočeské, kteréžto oba spolky mají své knihovny. R. 1904 utvořil se spojitelný a záložní spolek a r. 1905 hospodářský spolek.

Z HISTORIE DÁVNÉ I NEDÁVNÉ

Pojďte se s námi projít po starém Vysokém -

Znáte příslovky - přídomy svých domů?

Protože bývalo ve Vysokém mnoho rodin stejného jména, musely se rozlišovat přídomy.

Začneme „Zákostelím“. To je pravděpodobně nejstarší část města, což lze soudit podle číslování domů. Zákostelí je od velkého rynku za kostelem a obyvatelům se říkalo „Zákosteláci“. Kluci - zákosteláci bývali jaksi něco míň než „ryněáci“ z městských rodin a sváděli mezi sebou tvrdé klukovské boje o čest. Aby si ryněáci nemysleli!

Pekárna na malém rynku byla u „U Svatáků“, poschodový dům vedle byl do r. 1883 obecná škola, vedle domek (majitel p. V. Metelka) „U Francidláků“. Dům p. Jany Drozenové - Kramářové byl „U Voroulků“. Naproti dům čp. 1 - „Matouše Martince hostinec u Slunce“ - shodou jmen opět Martincovo. Naproti „U Zámečnicků“ - dnes p. Adéla Hanušová a poslední dům „U Šlejhorů“ - Fučíkovo. Dále domy nebyly.

V uličce od Nosků, kde je dále stará váznice, byly také příslotky a váznice i dům patřily „Korábovům“, dnes pí. M. Čermáková. Vedle váznice pí. Metelková, pí. Tichá, p. uč. Kramář, p. Knížek a Řehořkovi, to jsou dodnes „Vinohrady.“

Rohový dům proti poště, kde je textil a čistírna pí. Lánské a zelenina pí. Kašátkové, tam se říkalo „U Židů“, protože v patře byla manufaktura - výroba hedvábí a ornátů na ručních dřevěných stavech. Jeden takový stav máme ve Vlastivědném muzeu. Majiteli byli vídenští Židé a pracovalo se zde, dokud nepostavili továrnu na Hradsku.

Velký rohový dům na náměstí proti škole čp.10- je rodný dům Dr. Karla Kramáře. Tam v přízemí byla pošta a hostinec, říkalo se „U Vinařů“ a „Hotel de Post“, v nynější lékárně se říkalo „U Felegrů“. V domě, kde je textil, bylo „U Brožů“. Tam, kde stával hotel Bartoníček, se říkalo „U Matějů“, vedle stálo Bryknarovo, tam byl hostinec „U Zlaté kotvice“. Naproti, kde stával hotel Mařatka (dnes spojitelná) se říkalo „U Landverů“. V bývalém Nečáskově hotelu byl hostinec „U Českého lva“. Vedle, kde stojí nákupní středisko, byl hostinec „U Dědků“. U Kvadů bylo „U Kolečtorů“, tam bylo sídlo stát. loterie „Lotynky“. Bachtíkova cukrárna byla „U Machačků“. V domě p. J. Šrétro, kde je obchod pí. I. Fišerové a podkrkonošský švec p. L. Duřka, se říkalo „U Bílků“ a byl tam hostinec „U města Prahy“. To bylo hostinců na

rynku! Ale bývaly slavné jarmarky, které hospodářsky držely město a hostince sloužily většinou jako zájezdni pro trhovce.

Hlavní ulice, dnes Dr. K. Farského, začíná školou a dnes tzv. „Starou lékárnou“. Vedle je kadeřnictví pí. Dany Cermanové, býval to vždycky obchod. Dům Dr. M. Maškové byl „U Johnů“ a bývalo tam kdysi pekařství. V domě pí. M. Konřové bývala obecní šatlavna /vězení/ a bydlel tam vždy obecní policajt. V dnešní cukrářské výrobě se říkalo „U Zemánků“. Hejralovi - to bylo „U klempřů“. V domě u Čivrných se říkalo „U Hanzlů“, mívali obchod. Syn Josef Patočka byl vyhlášený turista. Po práci v kanceláři ještě často „odskočil“ na Dvoračky na pivo nebo až na Kokrháč a k Labské boudě. Byl tak „vejchoditý“, že schvátit psa. Vedle - dnes muzeum - byli Patočkovi „U Varoulů“. Z této rodiny pochází Dr. prof. Jan Patočka, filozof a oběť minulého režimu. V tomto domě byl později okresní soud až do r.1948, dříve i berní úřad, který později přesídlil do budovy dnešní pošty.

Proti muzeu přestavěný Bartoníčkův dům byl „U Vincenců“. Vedle, dříve Erbanovo pekařství, bylo „U Hančmochrů“. Maturův dům „U Blažejů“. Poslední dům na levé straně Josefa Hladíka byl „Na mejtě“, vybíralo se tam mýtné. Dnešní Kučerova drogerie byla „U Barvířů“, majitel dělal modrotisky na sukně zv. tištěnky a na zástěry. V domě u pí. Vašíčkové byl hostinec „Na špiči“. Bývala tam slavná „bulie“, hra v ku-

želky. Kde dnes stojí sokolovna, bývala pod velkou lípou už jen pazderna.

Také domy ke Staré Vsi měly své příslotky. „U Bříšků“ - dnes Oldřich Hásek, „U Piksmochrů“, „U Kajtánů“. Chalupa Jaroslava Tichého byla „U Ondřejů“ a je to rodný dům našeho věhlasného purkmistra a lékárníka Josefa Kramáře. U Václava Hladíka se říkalo domu i korytu „U Vašíčků“. Cesta nad továrnou se jmenuje „Kopčovi“. Tam je chalupa p. Ing. Mandíka a Jiř. Novotného. Mezi nimi stávala ještě Patočkova trafika.

Od cukrárny dolů dům pí. V. Kučerové byl „Zdravouna“, bývala tam veřejná stravovna pro tovaryše, dále tam byli „Doleňáčkovi hoření i dolení“ a byla by to dlouhá řada až k továrně. Každý dům byl nějak pojmenovaný. V „Hlavatišfatech“, kde jsou dnes zahrádky, jsou Rónovi „Na kopci“, byli Jandovi „Kopečtí“ a níže „Kvasničkovi“ - pí. M. Vodsedálková. Naproti dům Vlad. Hladíka „U Doleňů“, dříve hostinec „V Hamburku“.

V domě p. O. Pacholík (vedle spořitelny) bylo „U Edvardů“. U p. VI. Kukly bylo „U Gránů“.

V Bozkovské ulici byli „Chlebnovi“ - dnes p. Chvalina, dále „U Holmanů“ a bývalý dům pí. Lukáškové byl vždycky „Záboj“, další dva domky „Ve Slezku“.

Dnešní autodílny a klempřství sídlí v „Ádovně“ podle býv. majitele p. Ádece (francouzského původu), který býval vysockým purkmistrem. Pak byli „Ferdovi“, Topšovi, Blažkovi a po-

slední dům pí. uč. Hausmannové „U Kočinků“. Úplně poslední dům byla Ádeho pazderna přestavěna pak na obytný dům.

V hoření ulici V. Metelky po levé straně býval hostinec „U zeleného stromu“, říkalo se tam „U Širotků“. Dnes dům pí. Machytkové. Poslední dům byl Petra Skrbka „U Smrčků“. Dnes p. Ant. Štekr. Usedlost Harčarikova byla vždycky „Ve dvorku“. Býval tam zájezdni hostinec a kovárna.

V uličce u Josefa Hásky se říkalo „U Kožešníků“. Košatkovi byli „U Kočinků“, hotel Morava „U Hanoutů“. Dům p. Kocoura „U Nežemilků“, dříve „U Mydlářů“. Dům pí. Večerníkové byl „U Hájků“. Chalupa doc. Štěpánka „U Hradeckých“, pod nimi „Nebíčko“. Několika domům pod farou se říkalo „Marinkovi“ V louce východně stojí „Jeskyňka“ a o kus dál na konci města dům pí. Z. Kučerové „Vystřkov“.

Také na Polopruti příslotky nechýbely - „U Paulů, Brňáků, Kofroňů, Tesářů, Pode břehem, Nade břehem“. Nad nimi „Na Vinkli“ - Patočkovi „Vrtákov“, dnes pí. Bažantová. Škrabálkovo bylo „U Sekerníků“ - dřívější majitelé Nyčové byli sekerníci.

Příslotky pocházejí z druhé poloviny 19. stol. až do I. svět. války. Některé přetrvaly do našich dnů.

Ze zapsaných přídomků pí. Vodsedálkové „kupcové“, čtenářům Větrníku už známé „babičky Vodsedálkové“, vybrala a připravila J. Doubalíková

Vo jennom vysockým bále

Ten rok 1891 se dával ve výboru tělocvično-hasičské jednoty Sokol ve Vysokém dohromady ples. To se zrouna v ten čas pohadovali mladočeši se staročechama a hasiči se sokolama. Jenni, že ušechno vodřou, tedy ten tělocvik i to hasičství a družej, že sou jen na papíře, nebo na bále, ale na nic ináč nešáhnou, leda dyž hoří dovopraudy, to ale de každej i dyž neni ve spolku. Byly to tenkrát velký starosti, dát takovej báł dohromady, bylo na to potřá svolat schůzi. Ochotníci dáli brikule, že nemůžou půjčit jeviště na ránnickým sále, židle že půjčej, leda by jich bylo málo, byla taky stížnost na ránnickýho šenkýře Čmuchačka, že loni požádal za vobyčejný řízky tři šestáky, to byla prasecká cena, jiný leta bejval velkej řízek za dva šestáky, nebo dva menší řízky za 25 krejcarů- muzikanti si řekli šedesát zlatejch , bez toho , že nemůžou bejt.

Některej byli proto, že musí-li bejt báł, aby byl v neděli, holiči, že prej nemůžou pučovat zercadla v sobotu. Ke užemu byly eště narážky a verzání, že to je samá sokolská dekorace a na hacicťví se nehne perstem. Tejdě taky eště ke užemu uzhodila taková vodměč, že na rynku slez skoro ušechen sněh a votalo tam jen náledí. Tak ti, co nechťeli báł, řekli, že sou zjedaví, jak se tanečníci a hlauně žencký po tom

ledě dostanou na báł a z bálu. Dyž se bou na ledě někerá zinkne, že to nejde jen vo to upadnutí, nebo drobek umazání, ale půjde pámbuví vo zabítí. Girlandy se musej uplíst z rošti a jeřabin a do háje se pro to nikomu nechťelo, zjednat lidi na dekorování sálu, podlahu umejt, sál vytopit, vod Silvestra se tam netopilo, no už se zdálo, že báł nebude.

Pak se ale ke slovu přihlásili mladí, že dyž se bude báł pořádat, že teda se hlásej dobrovolně třá na tu nejhorší práci (zrouna jako ti mladí tejdě), ukliděj, vydekorujou, dříví nanosej, rošti, židle, se zvaním pomůžou a třá celej rynek posypou polinama a škvárou, aby nikdo neuklouz, zkrátka udělaj rádi ušecho, co ubec bude potřá, aby se nemuselo cizejm lidem nebo tréstim vod soudu platit.

Tak teda, že báł bude a zbejvalo 9 dni. Když došlo k volbě sálu, vyhrál to „Český lev“ (to je na rynku co byli Nečáskovi). Todor Čermák jako jednatel a hostinský si vzal na starost muzikanty a taky tiskárnu a ouřady.

Sál si šli prohlídnout v sobotu vodpoledne , to tam zatím bylo rozvěšený prádlo na šňůrách a hromada vypraných ubrusu a ušecho to bylo zmerzly na kost. Prej, přidťe až zejtra, prádlo zatím bude dole, ať dou zatím na rošti a nasejpačky vám puči starosta. Musíte tu celej tejdeň topit, ať při dekorování nezmerznete.

Dyž na trojich sánkách přivezli chvoj, bylo to peľný ledu, ale musili s tím do sálu. Z lékárny se vypučil teploměr a ten z počátku ukazoval 8 a dyž

se celej deň topilo, tak 12 stupňu. Girlandy se dály, až dyž to rozmerzlo a to tekla voda cerkučkem, pak se sušily, šmejholy z rošti štípaly na kerčičky a zrouna do kamen. Dálo se to tři dny. Pak přišla Zábojská eště se dvěma tetkama a myly pollahu. Poslední práce před bálem bylo schrať a vodnýst kamna za sálu. Tejdě šlo vo to zakrejt eště kouřovou díru, vypadalo to tam náak prázdny. Prej tam dáme Tyrše a Fügnera ze školy. Zajdel došel pro štafle, ale byly náak sešly věkem a tak dyž v tý tělocvičně na ně vlez a chťel Tyršovo popersi vyháknot, poroučel se Zajdel i s popersim, kerý bylo sádrový a tak se rozbilo na cimpercampa. Nikdo Zajdloj nenadával, ale co tejdě? Ve Vysokým měli eště Bedřicha Smetanu, ale to uznali, že nejde. Vite co, mládenci, dáme tam hasickej znak. To zabijem dje mouchy jennou ranou. Tak to teda událi, nejdřiu kale vyblejskali hacickou helmou pomádou, přidali k ni na zeď dje sekyrky, hasický heslo na plechu, kus girlandy a drapérie. Bylo to tak parádní , že ti zatverzelí strejci v bále pro nic inýho voči neměli. Hostinský Čermák pověsil do sálu dvě novy lampy beskouky na salonní petrolej, kerý náušťevnici bálu vobdivovali víc než nejkrásnějš bálový šaty.

Dyž se začli scházet muzikanti, kouk šenkýř na teploměr a von v sále ukazoval jen 8 stupňu, zaškrábal se ve vlasech a potichu zasakoval. Tak se honem do lékárny doběhlo pro franťišky, v každým vokně se jeden zapálil a perní hosti si libovali, že je tady tep-

ličko, čerta poznali, že to voněj franťišky.

Sál vypadal jako v pohádce, nejvíce to dále vosvětlení bleskoukama. Vedle v pokojiku byl bufet s dortama, preclickama a pomerančema, ale jeden kus za 12 krejcaru, to byl drahej špás.

Rázem sedmý hodiny zahřměla overtura, pokladnici u stolečku nasadili sladkej úsměv, zašumělo to v sále a každej vobdivoval něco z tý dekorace. Pak se zahrála polka a už šel kousek a tanečníci se začli potit. Každej byl spokojenej, každej to chválil. Pak se vobjevil tanvaldskej sládek, přijel na sanich někde z inýho bálu v Deržkově. Sládek řek, že co muzikanti za večír a eště druhej den vypijou, že ušechno zaplatí pivovar. Pak přišla na řadu čtverylka, nezbytný zlo, dopadla dobře, ta druhá taky a vo půlnoci byla přestávka. To se šli tanečníci dolu do šenkouny navečereť. Muzikanti šli až naposled a tak bylo pořád peľno v sále i šenkouně.

Venku svítil měsíc jako rybí voko, merzlo, sněh verzal pod nohama. Někerý urátý tanečnice měly sto chuti si přejit dvakrát po rynku, ale maminky to zaterhly. Vopovažte, důčata nerozumný, abyste tak měly zejtra v kerku javornika!

Ve dvě hodiny se vytroubila dámská volenka, pak se tancovala beseda, po ní strašák, ve tři ženatí sólo, ve čtyry svobodní sólo a v pět hodin každej se svou. Dycky půl kousku a druhou polovic svobodní, ženatí i vdovci. Rozvedení eště tenkrát nebejvali. V šest ráno už jen polovina muzikantu

hrála sousedskou, vostatní podruhy večereli nebo už snídali vařící černý kafe. V sedm hodin spali i poslední bálounci doma.

Eště nebylo deset dopolenne a už se pořadatelé scházeli, aby zas dali ušecho do pořádku a uklidili. Muselo se vodnýšť vypučený a poděkovať. To d'álo hrozně dobře ušem i muzikantum. Ti hrávali poslenni přídauky, ale to věčinou dva na housle, Kober Bernák na floutnu, Metelka zdravounickej na kladinet, Petříček na basu. Vostatní svůj podíl po vyplacení svázali do facaliku, voblíklí burnusy, votali kerk šálkem, stahli čepici přes uši, ruce do palcáku, instrumenty pod paži a po svejch domu vospávat zase do foroty.

*Josef Skrbek - Korábů
Archiv Vlastivědného muzea*

ÚNOR

Únor, masopust, jen aby byl hodně dlouhý. Kromě tancovaček navštěvují se přibuzní, k nimž se na pobyt od vánoce jít nedostalo, čemuž se říká: „Jdu tam a tam na masopust“. Poslední dny od posledního čtvrtka v masopustětučného čtvrtka, tak zvané ostatky, jsou nejslavnější. V masopustě také staří většinou odbyvali svatby a pak-li žádné ve vsi nebyly, říkalo se, že ten masopust prašivěl.

Nejslavnější den, masopustní úterek, kdy chodily po vsi maškary s hubníky, nezbytný medvěd, zřídka ve skutečnou kožušinu oděný, z husta jen hrachovinou otočený, žid s velkým

ohnutým nosem a pytletem přes rameno, šašek zvonky ověšený, Němec s rancem z telecí kůže se strakatou srstí a všelijaké jiné potvory třeba jen se začernalým obličejem a v kabátě na ruby obráceným a také někdy jeden blázen s kočkou v sušidle na hlavě (sušení homolek) a k tomu houf dětí a psů, uši rvoucí muzika a povyk od chasy, psů i od té zdivočelé kočky v sušidle a to vše přešlo celou ves, zastavíc se u všech domů a zvouc jich obyvatel večer k muzice do hospody a zároveň už něco na tu muziku, ať už v penězích, nebo v naturálních vybírajíc. O té muzice večer se hodně vyskakovalo, aby byl vysoký oves a len. Počasí někdy masopust hodně kazí a za takového počasí jeli jednou z předků mé matky ze Stanového na masopust k přibuzným, k sestře do Roprachtic. K Vysokému se zatím strhla taková chumelenice, že jak se říká, nebylo světa znát, takže jedouce domů, sjeli od Roprachtic k Vysokému s cesty a bloudili v zasněžených polích, nevědouce kam. I vzpomněl si konečně hospodář, nevěda si jiné rady, na pud koně a ponechal mu volnou uzdu a kůň, jda sám, kam chtěl, přijel s nimi na správnou cestu. Tentýž jejich švagr z Roprachtic zakoupil se v kterési jiné vsi a tam provozoval okařství, t.j. chytal zajíce do drátů, což mu způsobilo smutný konec masopustu. Šel tím místem po površku muzikant s basou a chytil se do oka za nohu on, upadl do sněhu obličejem a jsa ve stavu podroušeném, nevzchápál se a byl ráno nalezen zmrzlý. Pytlák se

ovšem neprozradil, ale výčitky svědomí mu prý zůstaly.

V době, kdy nebylo strojů, mlátilo se ručně celou zimu, kromě neděl a vánoce, ale také na tyto ostatky se nemlátilo. V únoru je také svátek sv. Matěje, o němž se říká: „Na svatého Matěje rampouchy, úrodný rok na mouchy“ t.j., že je-li pěkně, taje sníš a tudíž na večer přimrzne a to prý předvídá horké léto, v jakém potom je ovšem mnoho much.

A po masopustním úterku Popelec, o němž poznamenat si čelo popelem a: „Pomni, člověče, že prach jsi a v prach se zase obrátíš!“

Z kroniky Rok na vsi Jaroslava Večerníka, kronikáře a písmáka ze Staré Vsi vybrala J. Doubalíková

Oplocená socha

Jakub Nečásek je dodnes znám především tím, že dal na své náklady ve Vysokém a okolí v letech 1762 až 68 postavit šest krásných pozdně barokních soch. První z nich je po výtvarné stránce nejhodnotnější a dodnes krásně pohled na Krkonoše, když se jde ulicí z náměstí ke Třici. Byla pěkně provedena a představuje Jana Nepomuckého, prohlášeného za svatého v roce 1729. Katolická církev v té době jeho kult velmi prosazovala a my si dnes můžeme myslet, že Jakub Nečásek chtěl tímto způsobem dokumentovat svůj vztah k tehdejší nejvyhraněnější církevní proudě reprezentovanému jezuitou a kdo chce, ať si myslí, že tím chtěl radním vypálit rybník.

Předmětem dalšího jeho sporu s městskou radou však nebyla socha sama, ale místo, které pro její postavení vybral. V knize porovnání se o tom píše: „Léta Páně 1762 se tuto v paměť uvádí, že socha svatého Jana Nepomuckého, kterou Jakub Nečásek na svůj vlastní náklad postavil, se nachází zcela a úplně na obecním pozemku, tak jak to mezníky dokazují.“

Z tohoto smírného záznamu je cítit snaha městské rady záležitost zapsat a nechat usnout, protože socha byla skutečně hodnotná a bylo to v době, kdy vrcholily jezuitské misie zaměřené hlavně na likvidaci protestantských knih pašovaných různými obchodníky ze sousedního Saska. Ale Jakub Nečásek v roce 1766 spor vyhroutil tím, že dal pozemek se sochou bez povolení městské rady oplotit. To byl velký prohřešek. Proto byl smílivý zápis přeskrtán až k nečitelnosti a pořízen nový, z něhož cítíme snahu církve spor nejitřit a rozumným způsobem uzavřít. V kronikářově přepisu a po nevyhnutelném zkrácení zní takto:

„Léta Páně 1766 dne 14. listopadu udělal počestný magistrát města Vysokého dobrovolně a neměnitelně narovnání s Jakubem Nečáskem, které na budoucí časy trvati má. Jak od předešlých, tak i nyníších pánů radních dokázáno, je to obecní pozemek, na němž socha svatého Jana stojí. Ale ten kousek pozemku je jenom dvěma mezníky vytýčen. A on, Jakub Nečásek, na tom obecním pozemku bez dovolení počestného magistrátu kamenné plotové sloupy postavil, za což nese zod-

povědnost. Toto jeho provinění se mu však odpouští a ty kamenné ploty se nechávají stát. Co se ale toho kousku pozemku tejká, na němž je socha postavena, ten podle rozsudku milostivé vrchnosti duchovní i světské patří obci. Socha však má na tom místě na věčné časy státi. A poněvadž on, Jakub Nečásek, učinil sebe i své potomky patronem pro nadcházející opravy té sochy, zanechává se s ohledem na to ten kousek obecního pozemku jemu i jeho potomkům na věčné časy k užívání. Za obnos, který by měl z toho kousku půdy obci platit, má on i jeho potomci každoročně při oslavách svatého Jana Nepomuckého olej na svícení do lampy na soše po celý oktáb (= osmi-denní oslavy) zaopatřovati“.

Pod záznamem je podepsáno sedm radních včetně radních starých, kteří působili už v předcházející městské radě. Ti dosvědčili, že od svých předků vědí, že Nečáskova socha stojí na obecním pozemku.

Zde se nám Jakub Nečásek jeví jako zámožný a zbožný měšťan, který v letech 1762 až 66 vlastním nákladem postavil už nejméně čtyři z šesti svých soch světců. Chybil však tím, že právě tu první postavil podle názoru městské rady na obecním pozemku, který si pak dovolil oplotit. Ale díky tomu, že byl zbožný a k církevním záležitostem pozorný, našlo se i v jeho případě moudré řešení.

(Pokračování příště)

Kronikář radu Hásků

SPORT

Vysoké kritérium žactva

Již delší čas pomýšlíme na uspořádání nějakého parádního závodu v běhu na lyžích, hodného tradice vysokého lyžování.

Naše představa je asi taková, že by to měl být závod odstartovaný z náměstí, jako tomu bývalo dříve. Navíc by to mělo být i v atraktivním termínu a pokud možno za umělého osvětlení, jako se to dnes ve světě jezdí.

Pro první ročník jsme na zkoušku rozhodli závod uspořádat v odpoledních hodinách 27. prosince 1994. Měli jsme připraveny tři varianty trati a v propozicích závodu bylo uvedeno, že pořadatel si vyhrazuje právo uspořádat závod na některém z atraktivních míst Vysokého, podle momentálních sněhových podmínek.

Vše bylo připraveno, ale to hlavní - sněh - scházel. Ještě 26.12. bylo sněhu 5-10 cm a za normálních okolností by asi byl závod odvolán. Lichotivá předpověď počasí z televize, uváděla "možnost přeháněk, od středních poloh sněhové", nás však přiměla vyčkat s odvoláním závodu až do krajnosti. Telefonicky byla dojednána informace pro všechny přihlášené oddíly.

Bylo upuštěno od startu z náměstí, kde přece jen je potřeba sněhu trochu více nežli na jetelišti poblíž běžeckého areálu.

V den závodu jsme normálně pokračovali v přípravě trati. Postupně asi od půl deváté začalo drobně sněžit. Sněžení stále sílilo a nebylo pochyb, že se závod uskuteční. V době plánovaného startu bylo na tratích asi dvacet centimetrů sněhu a u prezentace se sešlo devadesát závodníků z okolí. Se zpětným pohledem vidíme, že i konkurence byla vynikající. Vždyť na startu závodu byli pozdější Mistři ČR z Nového Města na Moravě (28. 1. 1995), O. Hák

z Horní Branné a L. Junek ze Studence. Při prvních kategoriích hustě sněžilo, ale postupně to byl již více déšť se sněhem a při startu poslední kategorie již přšelo. Závod byl ukončen již za hustého deště. Postupující obleva byla tak silná, že nežli jsme zpracovali oficiální výsledky závodu, nebylo po sněhu téměř ani památky.

„A pak, že pořadatelé nepotřebují také kus štěstí“.

Z. Seidl
Český Skiklub Vysoké

SPT TELECOM a. s. oznamuje:

Čísla, která jsou v telefonním seznamu pod UTO Jilemnice uvedena v závorkách, budou postupně platná během 7-12. týdne t.r. V té době budou uváděny do provozu nové digitální ústředny v Jilemnici, Vysokém n. Jiz., Harrachově, Rokytnici n. Jiz., Roztokách u Jil. a Jablonci n. Jiz.

Účastníci, kterých se přepojení týká, budou s přesným termínem změny jejich čísla jmenovitě seznámeni.

Změna čísel se zatím netýká účastníků zapojených na ústředny Benecko, Horní Branná a Poniklá.

Letošního roku vzpomíná celý kulturní svět na ukončení 2. světové války. I náš časopis bude od března uveřejňovat vzpomínky odbojářů, členů zahraničních armád, atd.

Vyzýváme všechny čtenáře Větrníku: máte-li nějaké zajímavé vzpomínky na dobu II. války a její ukončení, podejte nám zprávu na MěÚ nebo do muzea, přijdeme za vámi a události společně zpracujeme a uveřejníme. Těšíme se na spolupráci.

Redakce

Společenská kronika

Narození:

1.1.1995 se narodil v Jilemnici manželům Stanislavovi a Haně Knížkovým syn Stanislav

Přejeme hodně zdraví a štěstí!

Životní jubilea oslavili:

Třic - 13.2. Marta Bartoňová 76 let

10.2. Miloš Hrubý 71 let

10.2. Ludmila Stehlíková 76 let

15.2. Josef Škoda 71 let

28.2. Josef Vrána 75 let

Stará Ves - 5.2. Marie Janoušková 74 let

Sklenařice - 20.2. Bohumil Vondrák 76 let

Vysoké nad Jizerou -

24.2. Bohumil Důbalík 81 let

20.2. Josef Fridrich 71 let

3.2. Klára Zemanová 79 let

18.2. Bohumil Hajný 77 let

Do dalších let přejeme dobrou pohodu a hodně zdraví!

Úmrtí

19.1. 1995 zemřel pan Zdeněk Babák z Vysokého/Jiz. ve věku 66 let.

Manželé Věnečkovi oznamují, že se 17. února naposledy rozloučili v kruhu rodinném v obřadní síni krematoria se synem Toníkem v jeho nedožitých 21 letech.

Čest jejich památce!

PODĚKOVÁNÍ

Děkuji všem, kteří projevíli upřímnou soustrast nad úmrtím mého manžela Zdeňka Babáka. Děkuji všem, kteří se s ním přišli rozloučit na jeho poslední cestě.

Manželka

Omlouváme se čtenářům, že některá narození dětí či úmrtí spoluobčanů jsou oznamována opožděně. Není to naší vinou, ale rodné či úmrtí listy přijdou často až po uzavěře časopisu. Děkuje se za pochopení.

Redakce

Složky na předplatné na rok 1995 budou přiloženy v březnovém čísle.